

ÇOCUKLAR İÇİN İSTANBUL

Burçak Gürün Muraben

Resimleyen: Uğur Altun

10. basım

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

ÇOCUKLAR İÇİN İSTANBUL

Burçak Gürün Muraben

Resimleyen: Uğur Altun

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Yayına Hazırlayan: Seda Ateş
İç ve Kapak Tasarım: Gözde Bitir Tufan
Tasarım Uygulama: Recep Eren

1. Basım: 2016

10. Basım: 1000 adet, Haziran 2025

ISBN 978-975-07-3255-3

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2016
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25
Sarıyer, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık
San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.; Sertifika No: 45099
Adres: Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk.
No:16 Acar San. Sit. Zeytinburnu, İstanbul

ÇOCUKLAR İÇİN İSTANBUL

İçindekiler

Galata Kulesi,	7
Hezarfen Ahmet Çelebi,	11
Eminönü,	17
Sultanahmet,	26
Ayasofya,	37
Topkapı Sarayı,	47
Kapalıçarşı,	65
İstanbul Arkeoloji Müzesi,	72
Süleymaniye,	85
Theodosius Surları,	90
Boğaz,	105
Prens Adaları,	116
İlgini Çekebilir,	122

TEŞEKKÜRLER

Uzun yıllar yaşadığı İstanbul hasretini, şehir iştahı olarak bana aşıl原因an, ilk büyüyü kuran annem oldu. Gerisi kendiliğinden geldi.

Selçuk Erez beni Can Yayınları'na yönlendirerek, kıtalararası, çok zevkli ve uyumlu bir beraberliği başlattı. Samiye Öz'e, İpek Şoran'a, Deniz Mete'ye ne kadar teşekkür etsem azdır. Uğur Altun kadar yaratıcı ve muzip bir çizer de herkese nasip olmaz. Çok şanslıyım.

Arkeoloji Müzesi'ni çok ama çok sevgili arkadaşım Aslı Özyar'ın sevgi ve bilgisiyle gezmek şahaneydi.

Çocuklarım Maya ve Yaz sıkıcı yerleri karalamak, yırtmak, ıslatmak, yakmak, silmek için ellerinden geleni yaptılar inanırım. Gözden kaçanlar hep benim suçum!

İstanbul eskiden benim şehrimdi, şimdi sizin. Benim için de tadını çıkarın.

GALATA KULESİ

Uzun ömürlü İstanbul'un zaman içinde farklı adları olmuş. Konstantinopolis, Yunanca "Konstantin'in şehri" demek. IV. Haçlı Seferi'ni duymuşsundur. Hani Kudüs'e gitmek için yola çıkıp, Konstantinopolis'e saldıran, ortalığı yakıp yıkan orduyu. Galata Kulesi'ni bu saldırıdan az sonra, 1348 yılında Cenevizliler yapmış. Cenevizlilerle Venedikliler yaramaz çocuklar gibi hem birbirleriyle hem Bizans'la devamlı didişmişler. IV. Haçlı Seferi'nden 60 yıl sonra başkentine yeniden kavuşan Bizans, Galata'yı üstün hizmet ve sadakat madalyası olarak Cenevizlilere hediye etmiş.

1300'lerde Cenevizliler'in işleri tıkrındaymış. Deniz ticareti onların elinde olduğu için, Bizans sürünürken onlar giderek güçleniyorlarmış. Ama sur yapımları yasakmış. Onlar da birbirine bitişik birkaç katlı evler yapmışlar. Galata Kulesi hem Ceneviz kolonisinin kuzey ucunu belirlemiş, hem de en yüksek binası olmuş.

1453 yılında gencecik Fatih İstanbul'u fethettiğinde Cenevizliler kendisine hemen şehirlerinin anahtarını teslim etmişler.

Bu 9 katlı kulenin boyu 67 metre. Senin boyun kaç? Kulenin tepesine ulaşmak için kaç arkadaşın bir araya gelmeli? Etraftaki sokaklarda, dükkân adlarında bol bol hendek kelimesine rastlayacaksın. Çünkü Ortaçağ'da kuleleri daha iyi savunabilmek için hendeklerle çeviriyorlarmış. Bir ara hapishane olarak kullanılan Galata Kulesi, sonradan yangın gözetleme kulesine dönüştürülmüş.

Kuleden Kuşbakışı

Kulenin etrafında 650 senedir fır dönen martılarda kim bilir ne hikâyeler vardır. Galata Kulesi'nin bize hediyesi kuşbakışı. Yoksa maymun bakışı mı demeliyim? Osmanlıların maymunları dürbün niyetine kullandıklarını biliyor muydun? Acaba yaşlandıklarında ne oluyordu keskin gözlü maymunlar; annen, baban, deden gibi gözlük mü takıyorlardı yoksa hoooooop emekli mi oluyorlardı?

Kulenin balkonuna çık bakalım. Yerden yüksekliğin 50 metre şimdi. Haliç'i bul önce, bir de Boğaz'ı. İstanbul öyküleri hep böyle başlar.

Galata Köprüsü

Bu gördüğün Galata köprülerinin beşincisi. Balıkçılardan yana hep şanslı olmuş köprü. Demek ki balıkçı da balıktan yana. Sen de şansını denemek ister misin? Michelangelo ve Leonardo da Vinci gibi Rönesans Avrupası sanatçılarının Haliç'e köp-

rü yapmak üzere görevlendirildiğini biliyor muydun? Leonardo Usta'nın 500 yıllık tasarımı daha geçenlerde Norveç'te hayata geçirildi. Yapılsaymış, zamanında dünyanın en uzun köprüsü Haliç'te olacaktı.

Haliç

Bizanslılar bu doğal limanı korumak için koca bir zincir kullanıyorlarmış. Bir fırsatını bulduğunda Arkeoloji Müzesi'nde ya da Askeri Müze'de zincirin parçalarını görebilirsin. Fatih, 1453'te İstanbul'u alırken bu koca zinciri aşmak zorundaymış, işte bu yüzden donanmasını karadan, yağlı kazıklar üzerinden aşırıp Haliç'e sokmuş.

Topkapı Sarayı

Osmanlı sultanlarının 400 yıllık adresi burası. 1000 futbol sahası büyüklüğünde! Satılık değil ama bugün almaya kalksan, pazarlık on milyar dolardan başlar!

Kızkulesi

Eskiden deniz feneri ve başka insanlarla yaşamasında sakınca görülen kişilerin hapsedildiği bir karantina alanı olarak kullanılan Kızkulesi, iki James Bond filminde de rol almış. Şimdilerde restoran ve kafe olarak hizmet veriyor.

Sultanahmet Camii

Dünyadaki altı minareli tek cami! Yabancılar, içindeki büyüleyici mavi renkli çiniler yüzünden "Mavi Cami" adını kullanıyorlar.

Ayasofya

Mimarlar eskiden en yüksek binanın değil, en büyük kubbenin peşindeymiş. Ayasofya'nın 30 metre genişliğindeki kubbesi, yapıldıktan ancak yüzlerce sene sonra birinciliği Londra'daki St. Paul Katedrali, Roma'daki St. Peter ve Milano'daki Duomo'ya kaptırdı.

Boğaziçi Köprüsü

2005 yılında, iki kıta arasında oynanan tek tenis maçının yıldızı Venus Williams'tı. Ne kadar araştırdıysam da denize kaç top kaçırdıklarını bulamadım!

Süleymaniye Camii

Mimar Sinan, upuzun meslek yaşamında birçok zorlukla karşılaşmış. Bunlardan biri de kubbesi Ayasofya'ninkinden daha geniş bir cami inşa etmekmiş. Kubbe yarışının galibi Ayasofya olsa da, Süleymaniye'de iç hacmi çok daha büyük bir kubbe inşa etmeyi başarmış.

HEZARFEN AHMET ÇELEBİ

Hezarfen, Farsça bin demek olan hazar ile Arapça fen'i, yani bilimi bir araya getiriyor. Türkçesi Binbilim Ahmet Çelebi!

Ahmet Çelebi, Galata Kulesi'nin tepesinden takma kanatlarıyla boşluğa bırakmış kendini. Rüzgârın yardımıyla Üsküdar'a, Doğancılar Meydanı'na inmiş süzülüp. Böylece uçmayı başaran ilk insan olmakla kalmamış, kıtalararası uçan ilk insan olarak da nam salmış. Üstelik, bütün bunları 17. yüzyılda becermiş.

Bunları Evliya Çelebi'nin *Seyahatname*'sinden öğreniyoruz. Efsaneler, halk hikâyeleri, tuhaf adetlerle dolu *Seyahatname*, çok eğlenceli. Sen de gezdiğin, gördüğün yerlerle ilgili bir şeyler yazıp çiziyor musun? Ya da kısa filmler çekiyor musun?

Zamanında anlaşılamamış biriydi Hezarfen. Hazırlık aşamasında Leonardo da Vinci'nin kuşların nasıl uçtuğuna dair notlarından yararlandığını ve bir

okçuluk parkurunda kartal tüyünden kanatlarla bolca talim yaptığını biliyoruz.

Uçuşu izleyenler arasında padişah IV. Murat da varmış. Hezarfen'i bir kese altınla ödüllendirmişse de hemen ardından Cezayir'e sürmüş. Bu kadar kafasının dikine giden, hayal bile edilemeyişi beceren bu adamı tehlikeli bulmuş. Hezarfen daha 31 yaşındayken memleketinden uzakta ölmüş. 1633 yılında cin fikirleri yüzünden ev hapsine alınan Galile gibi. Din adamları ve politikacılar yaşadıkları dönemin kafaca fersah fersah ilerisinde olan beyinlere "seni uzaktan sevmek" şarkısını söylüyorlar galiba!

Evliya Çelebi vampir hikâyelerine çok meraklıydı. İlk vampir hikâyelerinden bazılarının onun kaleminden çıktığını biliyor muydun?

Küçük Hagop¹ 1800'lerin sonunda Galata'da öğrenim görmekteydi. Al yanaklı, kaytan bıyıklarının uçları yukarıya bakan öğretmenleri vardı. Agop öğle tatillerinde çatıya çıkarak uzaklara dalmayı, "karşı taraf"ı düşlemeyi severdi. Tünediği yerden kolaylıkla Boğaz'ı, Haydarpaşa'yı, Kadıköy'ü seyreder fakat oralara ulaşamazdı.

¹ Hagop Mintzuri (İstanbul Anıları 1897-1940) Galata'daki Getronogan Ermeni Okulu'nda öğrenim gördü. Usta fotoğrafçı Ara Güler de bu okuldan mezundur.

ÇOCUKLAR İÇİN İSTANBUL

Osmanlıların, maymunları dürbün niyetine kullandıklarını biliyor muydun? İlk vampir hikâyelerinden bazılarının Evliya Çelebi'nin kaleminden çıktığını? Peki, akide şekerinin bir tür anlaşmayı simgelediğini?

Küçük gezginler için özenle hazırlanan, Burçak Gürün Muraben'in İstanbul'a dair hikâyeleri, mitleri ve tarihsel gerçekleri masal gibi anlattığı bu rehber kitap, İstanbul'un hayat dolu sokaklarında gezen okura pratik ve ilginç bilgiler veriyor.

ISBN 978-975-07-3255-3

